

การใช้ห้องสมุดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองในห้วงหลังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

USING LIBRARIES FOR EFFICIENCY SELF-DIRECTED LEARNING IN THE AFTERMATH OF THE CORONAVIRUS DISEASE (COVID-19) OUTBREAK.

ทัศนีย์ ดีโพธิ์กลาง¹

Tassanee Deephoklang²

รับบทความวันที่ 20 สิงหาคม 2563; แก้ไข 27 สิงหาคม 2563; ยอมรับบทความ 31 สิงหาคม 2563

บทคัดย่อ

การใช้ห้องสมุดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนรู้ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแบบรู้รอบด้าน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติเช่นกัน รวมทั้งมีความกระตือรือร้นเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเพิ่มพูนความสำคัญขึ้นอย่างมากในยุคโควิด-19 และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในอนาคต ส่วนด้านเทคโนโลยีสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคนได้ แต่สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องต้องมองผู้เรียนแบบใหม่สอดคล้องกับโลกใหม่รวมถึงออกแบบระบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง สิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือต้องจัดระบบห้องสมุดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโรคระบาด (โควิด-19) เนื่องจากโรคดังกล่าวยังไม่มียารักษาให้หายอย่างเด็ดขาด เหตุการณ์เช่นนี้มีส่วนทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดลง หากไม่มีบรรยากาศการเรียนรู้เหมาะสม แต่ผู้เรียนต้องร่วมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ด้วย เพราะในที่สุดแล้วคน ๆ หนึ่งจะต้องรับผิดชอบชวนขวนขวายในการเรียนรู้ของตนเองไปตลอดชีวิต

Abstract

Using libraries to enhance their Self-Directed Learning. Learners need to develop themselves to have comprehensive knowledge. Can understand the world in many dimensions as well as being more enthusiastic and empathetic, these will be of great

¹ อาจารย์โรงเรียนนาโพธิ์วิทยา

E-mail: tassanee2521@gmail.com

² teacher Naphowittaya School

importance in the COVID-19 era. And will become the heart of education in the future Technology can tailor the learning experience to the needs of each individual. But educational institutions or stakeholders need to look at the learners in a new way, in line with the new world, and to design a new system so that learners can learn by themselves. It is important not to be overlooked that the library system should be organized to suit the situation of the epidemic (COVID-19) since the disease has no cure for the cure. These incidents contribute to a decrease in motivation for learning. If there is no suitable learning atmosphere But the students must also contribute to creating a good learning environment. Because in the end people One has to be committed to his own learning for the rest of his life.

Keyword: Using libraries, Self-Directed Learning, the coronavirus disease (COVID-19)

บทนำ

ห้องสมุด เป็นศูนย์บริการสารสนเทศที่สำคัญมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และรู้จักกันดี มีผู้ใช้บริการจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของการใช้บริการ และสิ่งที่ให้บริการ ณ ที่นั้น ๆ เช่น หอสมุด สำนักหอสมุด สถาบันวิทยบริการ เป็นต้น ความหมายของห้องสมุด คำว่า “ห้องสมุด” บัญญัติมาจากคำว่า Library มาจากภาษาละตินว่า Liberia หมายถึง ที่เก็บหนังสือ โดยมีรากศัพท์เดิมว่า “Liber” ซึ่งหมายความว่า หนังสือ ในความหมายปัจจุบัน ห้องสมุด คือแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ทั้งที่เป็นวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการคัดเลือกและจัดหาเข้ามาอย่างทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ มีบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินงานและจัดบริการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ความสำคัญของห้องสมุด

การศึกษาในปัจจุบัน มุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น ผู้เรียนจะต้องหาความรู้เพิ่มเติมโดยการเข้าใช้ห้องสมุด เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้น

ความสำคัญของห้องสมุดอาจประมวลได้ ดังนี้

1. ห้องสมุดเป็นที่รวมของทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่ผู้ใช้สามารถค้นคว้าหาความรู้ทุกสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานั้น
2. ห้องสมุดเป็นที่ที่ทุกคนจะเลือกอ่านหนังสือ และค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้โดยอิสระ ตามความสนใจของแต่ละบุคคล

3. ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดพอใจที่จะอ่านหนังสือต่าง ๆ โดยไม่รู้จักรับสิ้น เป็นการช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน

4. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

6. ช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

7. ห้องสมุดจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดรับรู้ในสมบัติสาธารณะ รู้จักใช้และระมัดระวังรักษาอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของห้องสมุด

ห้องสมุดทั่วไปมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อการศึกษา ห้องสมุดทุกแห่งจะรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ความรู้ เพื่อบริการแก่ผู้ใช้ในการแสวงหาความรู้ ค้นคว้าด้วยตนเองได้ตามต้องการ

2. เพื่อความรู้ข่าวสาร ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศใหม่ ๆ ที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้ใช้ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ทำให้ผู้ใช้มีความรู้ใหม่ ๆ และทันสมัยเสมอ

3. เพื่อการค้นคว้าวิจัย เป็นแหล่งสะสมทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งเป็นการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ เพื่อความเจริญก้าวหน้าในสาขาวิชาต่าง ๆ

4. เพื่อความจรรโลงใจ ทรัพยากรสารสนเทศบางประเภททำให้ผู้ใช้มีความซาบซึ้งประทับใจที่ได้รับจากการอ่าน ช่วยให้เกิดแรงบันดาลใจในทางสร้างสรรค์แต่สิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการ ห้องสมุดจะมีทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ความสนุกสนานบันเทิงใจไว้บริการ เช่น นิตยสาร นวนิยาย เรื่องสั้น ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ได้รับความเพลิดเพลิน

ประเภทของห้องสมุด

การแบ่งประเภทของห้องสมุด ตามลักษณะและวัตถุประสงค์ที่ให้บริการ จำแนกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ห้องสมุดโรงเรียน เป็นห้องสมุดที่ตั้งขึ้นในโรงเรียนทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้นักเรียน เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ห้องสมุดอื่น ๆ ต่อไป

2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เป็นห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษา ให้บริการทางวิชาการแก่นิสิต นักศึกษา และอาจารย์ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย ทรัพยากรสารสนเทศทุก

ประเภทที่รวบรวมไว้ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีความทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรการสอน การวิจัยและ กิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละสถาบัน

3. ห้องสมุดเฉพาะ เป็นห้องสมุดของหน่วยงานราชการ บริษัท สมาคม ตลอดจนองค์การระหว่าง ประเทศต่าง ๆ เป็นแหล่งเก็บรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง และ สาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ซึ่งเป็นบุคลากรที่สังกัดหน่วยงานนั้น เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ห้องสมุดประชาชน เป็นห้องสมุดที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศแก่ประชาชนในท้องถิ่นโดยไม่ จำกัดด้วย ระดับความรู้ เชื้อชาติและศาสนา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนแต่ละแห่ง เป็นการ ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตลอดชีวิตของประชาชนในชุมชน

5. หอสมุดแห่งชาติ เป็นแหล่งรวบรวมและเก็บรักษาสิ่งพิมพ์ ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศไว้อย่าง สมบูรณ์ และอนุรักษ์ให้คงทนถาวร เพื่อให้บริการศึกษาค้นคว้าแก่ประชาชนทั่วไป หอสมุดแห่งชาติจะต้อง ได้รับสิ่งพิมพ์ทุกเล่ม ที่พิมพ์ขึ้นภายในประเทศตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

องค์ประกอบที่ทำให้งานบริการประสบความสำเร็จ

บริการของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศจะประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังได้ นอกจากต้องมีความ พร้อมในองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งข้อพิจารณาอื่น ๆ ในการจัดบริการตามที่กล่าวมาแล้ว ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ มีส่วนให้บริการประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. ผู้บริหารสนับสนุน ถ้าผู้บริหารเห็นความสำคัญของห้องสมุดก็ย่อมส่งผลให้การ ดำเนินงานของ ห้องสมุดเป็นไปอย่างราบรื่นและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ บรรณารักษ์จะต้อง ใช้เทคนิควิธีการ หาทางชี้แจงให้ผู้บริหารได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาสร้างสรรค์งานบริการให้ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ซึ่งจะส่งผลให้เห็นความสำคัญและจะได้รับการสนับสนุนในที่สุด

2. มีบุคลากรเพียงพอ มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานห้องสมุดได้เต็มเวลาและทุ่มเทให้ การทำงาน เต็มกำลังความสามารถ บุคลากรต้องมีความรู้ความชำนาญที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานและต้องพัฒนาตนเอง ให้ก้าวหน้าโลกอยู่เสมอ เช่น ด้ยการศึกษาเพิ่มเติม รับการอบรม ศึกษาดูงานห้องสมุดอื่น และมีการสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3. มีงบประมาณเพียงพอ

ประโยชน์ของห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลายและมีประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด
2. กระตุ้นให้รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า

3. ก่อให้เกิดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
4. เป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอน
5. ตอบสนองความต้องการในการแสวงหาความรู้เฉพาะบุคคล

สรุปว่า คือแหล่งศึกษาเรียนรู้อย่างหลายโดยมีวิธีการใช้อย่างเป็นระบบเพื่อรักษาแหล่งข้อมูลให้คงอยู่และพัฒนาการใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละยุคและตรงกับการใช้ห้องสมุดของผู้มารับบริการ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงที่ทั่วโลกเต็มไปด้วยข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ที่ล้นส่ง ผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้ที่สามารถเข้าถึง และมีความมั่นคงตรงของข่าวสารและข้อมูลมากกว่า ย่อมตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง การรับรู้ข่าวสารและข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวข้องกับตรงกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตบน พื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึง การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

วัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในปัจจุบันที่จะต้องส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะของการชี้นำตนเองในการเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลมีประสบการณ์ และมีศักยภาพในการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิตต่อไป

การเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) ซึ่งมีความเชื่อเรื่องความเป็นอิสระ และความเป็นตัวของตัวเองของมนุษย์ ดังที่มีผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความดีมีความเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองสามารถหาทางเลือกของตนเองมีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างไม่มีขีดจำกัดมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยา มานุษยนิยม (Humanistic Psychology) ที่ให้ความสำคัญในฐานะที่ผู้เรียนเป็นปัจเจกบุคคล และมีแนวคิดว่ามีมนุษย์ทุกคนมีศักยภาพ และมีความโน้มเอียงที่จะใส่ใจ ใฝ่รู้ ขวนขวายเรียนรู้ด้วยตนเอง มนุษย์สามารถรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองและถือว่าตนเองเป็นคนที่มีความ

การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกระบวนการ ดังต่อไปนี้ 1) การประเมินความต้องการของตนเอง (Assessing Needs) 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Setting goals) 3) การกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ (Specifying learning content) โดยกำหนดระดับความยากง่าย ชนิดของสิ่งที่ต้องการเรียน พิจารณา

เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการเรียน ความต้องการความช่วยเหลือ แหล่งทรัพยากร ประสบการณ์ที่จำเป็นในการเรียน การจัดการในการเรียน โดยกำหนดปริมาณเวลาที่ต้องการให้อาจารย์สอน ปริมาณเวลาที่ต้องการให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักเรียน ปริมาณเวลาที่ต้องการให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ปริมาณเวลาที่ต้องการให้กับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของแต่ละคน โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนตามประสบการณ์ที่ผ่านมา พร้อมทั้งกำหนดว่ากิจกรรมควรสิ้นสุดเมื่อใด

การเลือกวิธีการเรียนและสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน เทคนิคการสอน ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ต้องใช้การกำหนดวิธีการควบคุมสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และทางด้านอารมณ์การกำหนดวิธีการตรวจสอบตนเอง โดยกำหนดวิธีการรายงาน/บันทึกการสะท้อนตนเอง จะใช้ reflective practitioner techniques แบบไหน การให้โอกาสได้ฝึกตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการกำหนดนโยบาย การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถ clarify ideas ให้ชัดเจนขึ้น

การกำหนดขอบเขตบทบาทของผู้ช่วยเหลือ

- การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนโดยเลือกประเภทของการทดสอบลักษณะของกา Feedbackที่จะใช้วิธีการประเมินความถูกต้องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการติดตามประเมินผล รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- การทำสมุดบันทึกส่วนตัวเพื่อใช้บันทึกข้อมูลความคิดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เราได้เรียนรู้หรือเกิดขึ้นในสมองของเราสมุดนี้จะช่วยเก็บสะสมความคิดที่ละเอียดเข้าไว้ด้วยกันเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมให้กว้างไกลออกไป การกำหนดโครงการเรียนรู้รายบุคคลที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะเรียนรู้อะไรโดยพิจารณาว่าความรู้ที่เราจะไปแสวงหานั้นช่วยให้เราถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ความสนุกสนานที่จะเรียนหรือไม่ ประหยัดเงินและเวลามากน้อยเพียงใด การทำสัญญาการเรียน เป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับนักเรียน โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการของผู้เรียนที่สอดคล้องกับเป้าหมายและหลักการของสถาบันการศึกษาโดยกำหนดกิจกรรมการเรียนที่เหมาะสม

- การสร้างห้องสมุดของตนเองหมายถึงการรวบรวมรายชื่อ ข้อมูล แหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์ตรงกับความสนใจเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

- การหาแหล่งความรู้ในชุมชนเช่นผู้รู้ผู้ชำนาญในอาชีพต่าง ๆ ห้องสมุด สมาคม สถานที่ราชการ ฯลฯ ซึ่งแหล่งความรู้เหล่านี้จะเป็นแหล่งสำคัญในการค้นคว้า

- การหาเพื่อนร่วมเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กัน

- การเรียนรู้จากการฝึกและปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์

ลักษณะของผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มีความสมัครใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Voluntarily to Learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้ใช้ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง (Self Resourceful) นั่นคือผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนด

เป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (Manage of Change) ผู้เรียนมีความตระหนักในความสามารถ สามารถตัดสินใจได้ มีการรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่รู้ "วิธีการที่จะเรียน" (Know how to Learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าเขาจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร มีบุคลิกภาพเชิงบวก มีแรงจูงใจ และการเรียนแบบร่วมมือกับเพื่อนหรือบุคคลอื่น ตลอดจนการให้ข้อมูล (ปฐมนิเทศ) ในเชิงบวกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการเรียน(Charismatic Organizational Player)

มีระบบการเรียนและการประยุกต์การเรียนและการชื่นชมและสนุกสนานกับกระบวนการเรียน (Responsible Consumption)มีการเรียนจากข้อผิดพลาดและความสำเร็จ การประเมินตนเองและความเข้าใจถึงศักยภาพของตน(Feedback and Reflection) มีความพยายามในการหาวิธีการใหม่ ๆ ในการหาคำตอบ การประยุกต์ความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคลการหาโอกาสในการพัฒนา และค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา(Seeking and Applying) มีการชี้แนะการอภิปรายในห้องเรียนการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวและการพยายามมีความเห็นที่แตกต่างไปจากผู้สอน (Assertive Learning Behavior) มีการรวบรวมข้อมูลจากการได้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและมีวิธีการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ (Information Gathering)

สิ่งที่เป็นตัวกำหนดศักยภาพของการเรียนแบบ Self-Directed Learning คือ ความสามารถและความตั้งใจของ บุคคล นั่นคือ ผู้เรียนมีทางเลือกเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการไปแต่สิ่งที่จะต้องมีความรับผิดชอบก็คือความรับผิดชอบและการยอมรับต่อสิ่งที่จะตามมาจากความคิดและการกระทำของตนเอง

ผู้เรียนแบบ Self-Directed จะประสบความสำเร็จได้มักจะมีลักษณะที่มี Self-concept ทางบวก พร้อมทั้งจะเรียนแบบ self-direction มีประสบการณ์ และมี styles การเรียนเป็นของตนเอง โดยการเรียนแบบนี้จะเน้นที่ลักษณะของผู้เรียน(ปัจเจกภายใน)ที่จะช่วยสร้างให้ผู้เรียนยอมรับความรับผิดชอบต่อความคิดและกระทำของตนเองและจะให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ได้ ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกนี้ จะสามารถเห็นได้จากความต่อเนื่องในการเรียนรู้และสถานการณ์การเรียนที่เหมาะสม

ขณะที่ลักษณะบุคลิกของบุคคล การสอน กระบวนการเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการทำความเข้าใจนั้น การเรียนแบบ Self-Directed บริบททางสังคมจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมการเรียน หรือผลที่จะได้ เพื่อจะเข้าใจกิจกรรมการเรียนแบบSelf-Directedอย่างแท้จริงทั้งนี้เราจะต้องตระหนักถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน แหล่งทรัพยากร และมิติทางสังคมด้วย

นอกจากนี้ Hiemstra ผู้ศึกษาถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองมานานหลายทศวรรษ ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ควรมีการทำงานวิจัยเพื่อศึกษาหารูปแบบของการเรียนรู้ด้วยตนเองให้ละเอียดยิ่งขึ้น หาวิธีในการนำ และหาวิธีการวัดคุณภาพของการเรียนด้วยวิธีนี้ให้ชัดเจนขึ้นและศึกษาว่าควรจะทำหนดบทบาทของผู้สอนและหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างไรบ้าง

วิธีการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ (Methods of acquiring knowledge)

ความรู้ต่าง ๆ ของมนุษย์ประกอบด้วยข้อเท็จจริงและทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งเมื่อมนุษย์มีความรู้ความเข้าใจ สามารถที่จะอธิบาย ควบคุมหรือพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้ การแสวงหาความรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยสติปัญญาและการฝึกฝนต่าง ๆ วิธีเสาะแสวงหาความรู้ของมนุษย์จำแนกได้ดังนี้

1. การสอบถามจากผู้รู้ (Authority) เช่นในสมัยโบราณ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรือโรคระบาด ผู้คนก็จะถามผู้ที่เกิดก่อนว่าจะทำอย่างไร ซึ่งในสมัยนั้นผู้ที่เกิดก่อนก็จะแนะนำให้ทำพิธีสวดมนต์อ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ปัจจุบันก็มีการแสวงหาความรู้ที่ใช้วิธีการสอบถามจากผู้รู้ เช่น ผู้พิพากษาในศาลเวลาดัดสินคดีเกี่ยวกับ การปลอมแปลงลายมือยังต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านลายมือให้ช่วยตรวจสอบให้ ข้อควรระมัดระวังในการเสาะแสวงหาความรู้โดยการสอบถามจากผู้รู้คือต้องมั่นใจว่าผู้รู้เป็นผู้รู้ในเรื่องที่จะสอบถามอย่างแท้จริง

2. การศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition) วิธีการเสาะแสวงหาความรู้ของมนุษย์อีก วิธีหนึ่งที่ใกล้เคียงกันกับการสอบถามจากผู้รู้ก็คือการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น ในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการแต่งกายประจำชาติต่าง ๆ ซึ่งผู้ใช้วิธีการแสวงหาความรู้แบบนี้ต้องตระหนักว่า สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตจนเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีนั้นไม่ใช่ว่าจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเที่ยงตรงเสมอไป ถ้าศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางด้านประวัติศาสตร์จะพบว่า มีข้อปฏิบัติหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีนั้นซึ่งได้ยึดถือปฏิบัติกันมาหลายปี และพบข้อเท็จจริงในภายหลังถึงความผิดพลาดข้อปฏิบัติหรือทฤษฎีเหล่านั้นก็ต้องยกเลิกไป ดังนั้นผู้ที่จะใช้วิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยการศึกษาจากขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น ควรจะได้นำมาประเมินอย่างรอบคอบเสียก่อนที่จะยอมรับว่าเป็นข้อเท็จจริง

3. การใช้ประสบการณ์ (Experience) วิธีการเสาะแสวงหาความรู้ที่มนุษย์การใช้กันอยู่บ่อย ๆ คือการใช้ประสบการณ์ตรงของตนเอง เมื่อเผชิญปัญหา มนุษย์พยายามที่จะค้นคว้าหาคำตอบในการแก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ตรงของตนเองที่เคยประสบมา เช่น เด็กมักจะมีความกล้ามาถามครู บิดามารดา ญาติผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า บุคคลเหล่านั้นมักจะใช้ประสบการณ์ตรงของตนเองในการตอบคำถามหรือแก้ปัญหาให้กับเด็ก การใช้ประสบการณ์ตรงนั้นเป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ แต่ถ้าใช้ไม่ถูกวิธีอาจจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ไม่ถูกต้องได้

4. วิธีการอนุมาน (Deductive method) การเสาะแสวงหาความรู้โดยใช้วิธีการอนุมานนี้เป็นกระบวนการคิดค้นจากเรื่องทั่ว ๆ ไป ไปสู่เรื่องเฉพาะเจาะจง หรือคิดจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย จากสิ่งที่รู้ไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ วิธีการอนุมานนี้ประกอบด้วย

- ข้อเท็จจริงใหญ่ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เป็นจริงอยู่แล้วในตัวเอง
- ข้อเท็จจริงย่อย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรณีของข้อเท็จจริงย่อย และ
- ข้อสรุป (Conclusion) ถ้าข้อเท็จจริงใหญ่และข้อเท็จจริงย่อยเป็นจริง ข้อสรุปก็จะต้องเป็นจริง

เช่น สัตว์ทุกชนิดต้องตาย สุนัขเป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง ข้อสรุป สุนัขต้องตาย

5. วิธีการอุปมาน (Inductive method) จะเริ่มจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ วิธีการอุปมานนี้อาจ จะจัดแยกเป็น 2 ชนิด คือ

วิธีการอุปมานแบบสมบูรณ์ (perfect inductive method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้โดยรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากทุกหน่วยของกลุ่มประชากร จึงสรุปไปสู่ส่วนใหญ่ เช่นต้องการทราบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาอะไร ก็ต้องมาถามจากผู้ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครว่าทุกคนนับถือศาสนาอะไร แล้วจึงนำมาสรุปรวมว่าผู้ที่อาศัยในกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาอะไรบ้าง

วิธีการอุปมานแบบไม่สมบูรณ์ (Imperfect inductive method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ โดยรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากบางส่วนของกลุ่มประชากรแล้วสรุปรวมไปสู่ส่วนใหญ่ ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ยากที่จะรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากทุก ๆ หน่วยของกลุ่มประชากร จึงใช้วิธีรวบรวมข้อเท็จจริงย่อย ๆ จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มประชากร

6. วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เป็นวิธีการแสวงหาความรู้โดยใช้หลักการขอวิธีการอุปมานและวิธีการอนุมานมาผสมผสานกัน โดยมีขั้นตอนการเสาะแสวงหาความรู้โดยเริ่มจากการที่มนุษย์เริ่มเรียนรู้ที่ละเล็กทีละน้อยจากประสบการณ์ตรง ความรู้เก่า ๆ และการสังเกตเป็นต้น จนกระทั่งรวบรวมแนวความคิดเป็นแนวความรู้ต่าง ๆ ที่สมมติขึ้นมา ซึ่งเป็นวิธีการอุปมานและหลังจากนั้นก็ใช้วิธีการอนุมานในการแสวงหาความรู้ทั่วไป โดยเริ่มจากสมมติฐานซึ่งเป็นส่วนรวม แล้วศึกษาไปถึงส่วนย่อย ๆ เพื่อที่จะศึกษาถึงการหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนรวม เพื่อให้ได้ข้อสรุปของความรู้ต่าง ๆ

วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) เป็นวิธีการเสาะแสวงหาความรู้ที่ดีในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาได้ด้วย

ทักษะการสร้างปัญญา

ทักษะการสร้างปัญญาให้กับผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมี 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทักษะการสังเกต คือ การสังเกตสิ่งที่เราเห็น สิ่งแวดล้อม หรือสิ่งที่เราจะศึกษา โดยสังเกตเกี่ยวกับแหล่งที่มาความเหมือน ความแตกต่าง สาเหตุของความแตกต่าง ประโยชน์ และผลกระทบ วิธีฝึกการสังเกต คือ การฝึกสมาธิ เพื่อให้มีสติ และทำให้เกิดปัญญา มีโลกทรรศน์ มีวิธีคิด

ขั้นตอนที่ 2 ทักษะการบันทึก คือ การบันทึกสิ่งที่ต้องจำหรือต้องศึกษามีหลายวิธี ได้แก่ การทำสรุปย่อ การเขียนเค้าโครงเรื่อง การขีดเส้นใต้ การเขียนแผนภูมิ การทำเป็นแผนภาพ หรือทำเป็นตาราง เป็นต้น วิธีฝึกการบันทึกคือ การบันทึกทุกครั้งที่มีการสังเกต มีการฟังหรือมีการอ่านเป็นการพัฒนาปัญญา

ขั้นตอนที่ 3 ทักษะการนำเสนอ คือ การทำความเข้าใจในเรื่องที่จะนำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้ได้โดยจดจำในสิ่งที่จะนำเสนอออกมาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การทำรายงานเป็นรูปเล่ม การ

รายงานปากเปล่า การรายงานด้วยเทคโนโลยี เป็นต้น วิธีฝึกการนำเสนอ คือ การฝึกตามหลักการของการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จนสามารถนำเสนอ ได้ดีซึ่งเป็นการพัฒนาปัญญา

ขั้นตอนที่ 4 ทักษะการฟัง คือ การจับประเด็นสำคัญของผู้พูด สามารถตั้งคำถามเรื่องที่ฟังได้ รู้จุดประสงค์ในการฟัง ผู้เรียนจะต้องค้นหาเรื่องสำคัญในการฟังให้ได้ วิธีฝึกการฟัง คือการทำเค้าโครงเรื่องที่ฟังจดบันทึกความคิดหลัก หรือถ้อยคำสำคัญลงในกระดาษบันทึกที่เตรียมไว้ อาจตั้งคำถามในใจ เช่น ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด อย่างไร เพราะจะทำให้การฟัง มีความหมายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 ทักษะการถาม คือ การถามเรื่องสำคัญ ๆ การตั้งคำถามสั้น ๆ เพื่อนำคำตอบมาเชื่อมต่อให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เรารู้แล้วมาเป็นหลักฐานสำหรับประเด็นที่กล่าวถึง สิ่งที่ทำให้เราฟัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การถามเกี่ยวกับตัวเราเอง การฝึกถาม-ตอบ เป็นการฝึกการใช้เหตุผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำให้เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจน ถ้าเราฟังโดยไม่ถาม-ตอบ ก็จะเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ไม่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 6 ทักษะการตั้งสมมติฐานและตั้งคำถาม คือ การตั้งสมมติฐาน และตั้งคำถาม สิ่งที่เราเรียนรู้ไปแล้วได้ว่า คืออะไร มีประโยชน์อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะสำเร็จได้ การฝึกตั้งคำถาม ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ ทำให้อยากได้คำตอบ

ขั้นตอนที่ 7 ทักษะการค้นหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต คุยกับคนแก่ แล้วแต่ธรรมชาติของคำถาม การค้นหาคำตอบต่อคำถามที่สำคัญจะสนุก และทำให้ได้ความรู้มาก บางคำถามหาคำตอบทุกวิถีทางแล้วไม่พบ ต้องหาคำตอบต่อไปด้วยการวิจัย

ขั้นตอนที่ 8 ทักษะการทำวิจัยสร้างความรู้ การวิจัยเพื่อหาคำตอบเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ การวิจัยจะทำให้ค้นพบความรู้ใหม่ ทำให้เกิดความภูมิใจ สนุก และมีประโยชน์มาก

ขั้นตอนที่ 9 ทักษะการเชื่อมโยงบูรณาการ คือ การเชื่อมโยงเรื่องที่เรารู้มาให้เห็นภาพรวมทั้งหมด มองเห็นความงดงามมองเห็นตัวเอง ไม่ควรให้ความรู้นั้นแยกออกเป็นส่วน ๆ

ขั้นตอนที่ 10 ทักษะการเขียนเรียบเรียง คือ การเรียบเรียงความคิดให้ประณีตขึ้น โดยการค้นคว้าหาหลักฐานอ้างอิงความรู้ให้ถี่ถ้วน แม่นยำขึ้นการเรียบเรียงทางวิชาการจึงเป็นการพัฒนาปัญญาอย่างสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้อื่นในวงกว้างออกไป

การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

การศึกษาหาความรู้มีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประเด็นค้นคว้า ประกอบด้วย
 - 1.1 การตั้งประเด็นค้นคว้า
 - 1.2 การกำหนดขอบเขตของประเด็นค้นคว้า
 - 1.3 การอธิบายประเด็นค้นคว้าซึ่งเป็นการนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นค้นคว้า
 - 1.4 การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นค้นคว้า

2. การคาดคะเนประกอบด้วย
 - 2.1 การตั้งประเด็นคาดคะเน
 - 2.2 การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นคาดคะเนผล
 - 2.3 การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นคาดคะเนผล
3. การกำหนดวิธีค้นคว้าและการดำเนินการ ประกอบด้วย
 - 3.1 จำแนกวิธีการค้นคว้า คือ การระบุแนวทางต่าง ๆ
 - 3.2 เลือกวิธีการค้นคว้าพร้อมระบุเหตุผล
 - 3.3 วางแผนค้นคว้าตามแนวทางที่ได้แสดงขั้นตอนการดำเนินการค้นคว้า
 - 3.4 การคาดคะเนสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคในการค้นคว้า
 - 3.5 ดำเนินการค้นคว้า
4. การวิเคราะห์ผลการค้นคว้าประกอบด้วย
 - 4.1 การจำแนก จัดกลุ่มและจัดลำดับข้อมูล
 - 4.2 การพิจารณาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยจัดลำดับความสำคัญ
5. การสรุปผลการค้นคว้าประกอบด้วย
 - 5.1 การสังเคราะห์ข้อมูล คือ การเรียบเรียงข้อมูลที่ค้นพบจากการค้นคว้าและสรุปเป็นประเด็น
 - 5.2 การอภิปรายผลการค้นคว้า คือ การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เกี่ยวกับประเด็น ที่พบจากการค้นคว้า พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ค้นพบ ที่สามารถเรียบเรียงไป ถึงประเด็นค้นคว้าใหม่
 - 5.3 การสรุปกระบวนการในการค้นคว้า คือ การระบุขั้นตอนหลักของกระบวนการค้นคว้า
 - 5.4 การประเมินกระบวนการที่ใช้ในการค้นคว้า คือ การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง และแนวทางแก้ไขกระบวนการค้นคว้าที่กำหนดในการประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ (กรมวิชาการ, 2545)

ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism)

เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานทางจิตวิทยา ปรัชญา และมนุษยวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจิตวิทยาด้านปัญญา เป็นทฤษฎี ที่อธิบายถึง การได้มาซึ่งความรู้ และนำความรู้ขึ้นมาเป็นของตนได้อย่างไร ซึ่งเพอร์กิน ได้อธิบายว่า Constructivism คือ การ ที่ผู้เรียน ไม่ได้รับเอาข้อมูล และเก็บข้อมูลความรู้ขึ้นมาเป็นของตนทันที แต่จะแปลความหมาย ของข้อมูลความรู้เหล่านั้น โดย ประสบการณ์ของตน และเสริมขยาย และทดสอบการแปลความหมายของตนด้วย ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา ของพือาเจย์ การเรียนรู้เกิดจาก การค้นพบและประสบการณ์ ทฤษฎีนี้เกิดจาก ความคิดที่ว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่ แต่ละบุคคลได้สร้าง ความรู้ขึ้นและ ทำให้สำเร็จโดยผ่านกระบวนการ ของความสมดุล ซึ่งกลไกของความสมดุล เป็น

การปรับตัว ของตนเอง ให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้อยู่ใน สภาพสมดุล ประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ

1. การซึมซาบหรือดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและซึมซาบหรือดูดซึมเอา ประสบการณ์ใหม่ เข้าสู่ประสบการณ์เดิม ที่เหมือนหรือ คล้ายคลึงกัน โดยสมองจะปรับเอาประสบการณ์ใหม่เข้ากับความคิด ความรู้ในโครงสร้างที่เกิดจาก การเรียนรู้เดิมที่มีอยู่

2. การปรับโครงสร้างทางปัญญา (Accommodation) เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องมาจากกระบวนการซึมซาบหรือดูดซึม คือ เมื่อได้ซึมซาบ หรือดูดซึมเอาประสบการณ์ใหม่เข้าไปในโครงสร้างเดิมแล้ว ก็จะทำให้การปรับประสบการณ์ใหม่ ให้เข้ากับโครงสร้างของความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมองก่อนแล้ว แต่ถ้าไม่เข้ากันได้ก็จะทำการสร้างโครงสร้างใหม่ขึ้นมาเพื่อรับประสบการณ์ ใหม่ นั้น

ทฤษฎีการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง ผู้เรียนจะปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล จะมีระดับแตกต่างกันไป เรียกได้ว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลมากขึ้นเป็นลำดับ และผู้เรียน จะควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่ โดยผู้เรียนเองมีหลักการว่า การเรียนรู้ คือ การแก้ปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับ การค้นพบ ของแต่ละบุคคล และ ผู้เรียนจะมีแรงจูงใจจากภายใน ผู้เรียนจะเป็นผู้กระตือรือร้น มีการควบคุมตนเองและเป็นผู้ที่มี การตอบสนองด้วยจุดมุ่งหมาย ของการสอนจะมีการ ยืดหยุ่น โดยยึดหลักว่า ไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด ดังนั้นเป้าหมายของการออกแบบการสอนก็ควรจะต้อง พิจารณาเกี่ยวกับ การสร้างความคิดหรือปัญญาให้เป็นเครื่องมือ สำหรับนำเอาสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่มีประโยชน์มาช่วยให้เกิดการสร้างความรู้ให้แก่ผู้เรียน การนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้การสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเองมาใช้ จะต้องคำนึงถึง เครื่องมืออุปกรณ์การสอนด้วย เพราะทฤษฎีนี้เหมาะสำหรับเครื่องมืออุปกรณ์ที่ผู้เรียนสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือหาความรู้ ด้วยตนเอง เช่น คอมพิวเตอร์ ดังนั้นเครื่องมือทั้ง Hardware และ Software จะต้องเหมาะสมเพื่อสนับสนุนทฤษฎีนี้ แนวคิด ของทฤษฎีนี้ได้แก่

1. ผู้เรียนจะมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล เหตุการณ์ และสิ่งอื่น ๆ และผู้เรียนจะปรับตนเองโดยการดูดซึม สร้าง โครงสร้างทางปัญญาใหม่ และการบวนการของความสมดุล เพื่อให้รับสิ่งแวดล้อมหรือความจริงใหม่เข้าสู่ความคิดของตนเองได้

2. ในการนำเสนอหรืออธิบายความจริงที่ผู้เรียนสร้างขึ้นนั้น ผู้เรียนจะสร้างรูปแบบหรือตัวแทนของสิ่งของ ปรากฏการณ์ และ เหตุการณ์ขึ้นในสมองของผู้เรียนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

1) ผู้เรียนอาจมีผู้ให้คำปรึกษา (Mentor) เช่น ครูผู้สอนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้ได้สร้างความหมายต่อความจริงหรือ ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตาม ความหมายเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

2) ผู้เรียนจะควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-regulated Learning)

การออกแบบการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง

1. ผู้สอนต้องให้บริบทการเรียนรู้ที่มีความหมาย เพื่อสนับสนุน แรงจูงใจภายในของผู้เรียนและ การควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของผู้เรียน

2. สร้างรูปแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่สิ่งที่ไม่รู้ รูปแบบนี้จะคล้ายกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย ของออสซูเบล คือให้เรียนรู้จากสิ่งที่มีประสบการณ์มาก่อนไปสู่สิ่งที่เป็น เรื่องใหม่

3. ให้เกิดความสมดุลระหว่างการเรียนรู้แบบอนุมาณ (Deductive) และอุปมาน (Inductive) คือ เรียนจากเรื่องทั่วไปไปสู่เรื่องเฉพาะเจาะจง และเรียนจากเรื่องเฉพาะหรือตัวอย่างต่าง ๆ ไปสู่หลักการ ให้มี อย่างสมดุลไม่มากน้อยกว่ากัน เพื่อให้รู้วิธีการเรียน ในการแก้ปัญหาทั้ง 2 แนวทาง

4. เน้นประโยชน์ของความผิดพลาด แต่ทั้งนี้การผิดพลาดนั้นจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อเป้า ประสงค์ ของกิจกรรมนั้น ชัดเจน เพื่อผู้เรียนจะได้หาวิธีแก้ไขข้อผิดพลาดไปสู่เป้าประสงค์นั้นได้ถูกต้อง

5. ให้ผู้เรียนคาดการณ์ล่วงหน้า และรักษาไว้ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามโอกาสอันวายนี้อาจ ทฤษฎีการเรียนรู้ไม่ได้มี การกำหนดแนวทาง ความคิดอย่างแน่นอนตายตัว ดังนั้นผู้เรียนอาจ แสวง ประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ตามสภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์ที่อันวายนี้อาจเหมาะสำหรับ การ ออกแบบ การสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ ผ่านคอมพิวเตอร์ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ดังนั้นแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีแนวโน้มที่จะเป็นแนวคิดที่สำคัญของวงการการศึกษาผู้ใหญ่ใน อนาคต นอกจากนั้นคาดว่าจะแนวคิดที่มีพลังขับเคลื่อนให้วงการการศึกษาผู้ใหญ่ก้าวหน้าอย่างมาก อย่างไรก็ดีควรคำนึงถึงการชี้แนะตนเองในการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเน้นถึงความรักชอบของ บุคคลและเชื่อในศักยภาพที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ (never-ending potential of human) ในการเรียนรู้ด้วย ตนเองที่ประสบผลสำเร็จ ผู้อำนวยความสะดวกต้องมิบทบาทในการร่วมเป็นปรีกษา แลกเปลี่ยนความคิด เป็น แหล่งความรู้ตามผู้เรียนต้องการ มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนบทบาทการเรียน การสอนและสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดอย่างแตกฉาน (critical thinking) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ

ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเชื้อไวรัส

1.1 เชื้อไวรัสโคโรนา เป็นกลุ่มของเชื้อไวรัสที่สามารถก่อให้เกิดโรคทางเดินหายใจในคน ซึ่งไวรัสที่อยู่ใน กลุ่มนี้มีหลายสายพันธุ์ส่วนใหญ่ทำให้เกิดอาการไม่รุนแรง คือ เป็นไข้หวัดธรรมดาในขณะที่บางสายพันธุ์อาจ ก่อให้เกิดอาการรุนแรงเป็นปอดอักเสบได้ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (เมอร์ส) หรือ โรคซาร์ (SARS) ซึ่งเคยมีการระบาดในอดีตที่ผ่านมา

1.2 ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คืออะไรไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ไวรัสในกลุ่มโคโรนาที่เพิ่งมีการค้นพบใหม่ (ไม่เคยมีการพบเชื้ในคนมาก่อน) โดยพบครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019

2. การติดต่อและอาการการ

2.1 คนสามารถติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นี้ได้หรือไม่

คนสามารถติดต่อได้ จากข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2563 พบว่ามีผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสนี้จำนวน 1,354 ราย เสียชีวิต 41 ราย นอกจากนี้ไวรัสสามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้ผ่านทาง การไอ จาม สัมผัส น้ำมูก น้ำลาย ดังนั้น จึงต้องระมัดระวังไม่ให้ผู้ป่วยที่มีอาการทางเดินหายใจสงสัยจากเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 ไปสัมผัสใกล้ชิดหรือใช้สิ่งของร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อ

2.2 อาการป่วยที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นอย่างไร

ผู้ป่วยที่ต้องสงสัยโรคปอดอักเสบจากไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 จะมีอาการไข้ ร่วมกับ อาการทางเดินหายใจ เช่น ไอจาม มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ และมีประวัติเดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ประเทศจีน หรือเมืองที่มีการประกาศเป็นพื้นที่ระบาด ภายใน 14 วันก่อนเริ่มมีอาการป่วย

3. คำแนะนำในการป้องกันตนเอง

3.1 หากมีอาการป่วย

หากมีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ น้ำมูกไหล หายใจเหนื่อย ภายใน 14 วัน หลังกลับมาจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ประเทศจีน โปรดไปพบแพทย์และยื่นบัตรคำแนะนำด้านสุขภาพสำหรับผู้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย กับแพทย์ผู้ทำการรักษาพร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง ท่านอาจได้รับเชื้อโรคก่อนเดินทางมายังประเทศไทย กรุณาแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ กับแพทย์ผู้ทำการรักษา เช่น อาการป่วย วันที่เริ่มมีอาการป่วย วันเดินทางมาถึงประเทศไทยสถานที่พัก เพื่อแพทย์จะได้วินิจฉัยได้ถูกต้องและรักษาได้ทันที่ แพทย์ผู้ทำการรักษาจะรายงานต่อหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อดำเนินการป้องกันควบคุมโรคโดยเร็ว

3.2 การล้างมือ

- Normal hand washing (การล้างมือทั่วไป)

การล้างมือเพื่อขจัดสิ่งสกปรกต่าง ๆ เหงื่อ ไขมัน ที่ออกมาตามธรรมชาติ และลดจำนวนเชื้อโรคที่อาศัยอยู่ชั่วคราวบนมือ การล้างมืออย่างถูกวิธีต้องล้างด้วยสบู่ก่อนหรือสบู่เหลว ใช้เวลาในการฟอกมือนานประมาณ 15 วินาที

- การล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล (Alcohol gel)

การล้างมือในกรณีรีบด่วน ไม่สะดวกในการล้างมือด้วยน้ำและมือไม่เปียกเปื้อนสิ่งสกปรก หรือสารคัดหลั่งจากผู้ป่วยให้ทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์เจล การล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจลประมาณ 10 มิลลิลิตร

ใช้เวลาประมาณ 15-25 วินาที (ในกรณีใช้แอลกอฮอล์เจล (Alcohol Gel) ไม่ต้องล้างมือซ้ำด้วยน้ำและไม่ต้องเช็ดด้วยผ้าเช็ดมือ)

3.3 การสวมใส่หน้ากากอนามัย

วิธีการใส่หน้ากากอนามัยที่ถูกต้อง ควรให้ด้านสีเข้มออกด้านนอกเสมอ คลุมให้ปิดจมูก ปาก คาง คล้องหูยวบให้พอดีกับใบหน้า กดลวดขอบบนให้สนิทกับสันจมูก โดยเปลี่ยนทุกวันและทิ้งลงในภาชนะที่มีฝาปิด เพื่อป้องกันการติดเชื้อ ทั้งจากตนเองและผู้อื่น

3.4 การไอ จามที่ถูกต้อง

- เมื่อรู้สึกว่าจะไอ จาม ควรหากระดาษชำระหรือทิชชู มาปิดปาก เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคกระจาย แล้วนำไปทิ้งในถังขยะปิดให้เรียบร้อย

- เมื่อรู้สึกว่าจะไอ จาม แล้วไม่มีกระดาษชำระ ควรใช้การไอ จามใส่ข้อศอก โดยยกแขนข้างใดข้างหนึ่งมาจับไหล่ตัวเองฝั่งตรงข้าม และยกมุมข้อศอกปิดปากและจมูกตนเองก่อนจาม ไอทุกครั้งไม่ควรไอ จามใส่มือ

- หลังจากไอ จามเสร็จแล้ว ควรรีบล้างมือให้สะอาดทุกครั้ง ด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ เพื่อกำจัดเชื้อโรคไม่ให้แพร่กระจาย

สรุปว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ยังไม่มีตัวยาที่ใช้ในการรักษา ฉะนั้น การเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วน โดยเริ่มจากตนเอง ครอบครัวยุโรปจนถึงระดับประเทศและนานาชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อบรรเทาการแพร่ระบาดไม่ให้มากไปกว่าที่เป็นอยู่ จนกว่าจะมีตัวยาที่รักษาได้อย่างเด็ดขาด ไม่ให้เชื้อไวรัสกลับมาแพร่ระบาดอีก

การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ทำให้ทั่วโลกต่างเฟ้นหามาตรการรับมือที่ดีที่สุดก่อนมาลงเอยด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมหรือ Social Distancing จนนำไปสู่การปิดเมือง ปิดเศรษฐกิจ และปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมากลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่า 90% ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบ ถูกบั่นป่วนกระบวนการเรียนรู้ และบางส่วนยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกการศึกษาแบบปัจจุบันทันด่วน ชี้ให้เห็นถึงประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่อาจรุนแรงสาหัสมากขึ้นเป็นทวีคูณการมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลายหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษารูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีหน้าตาแบบไหน เทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทด้านการเรียนรู้หรือทำให้ความเหลื่อมล้ำแย่งกว่าเดิมและจริงหรือไม่ ที่เราสามารถเปลี่ยนวิกฤตครั้งนี้ให้กลายเป็นโอกาสด้านการศึกษาใหญ่ได้ กองบรรณาธิการ จิงเจ็ญ อาจารย์วิระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร รองศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์การเมือง National Graduate Institute for Policy

Studies (GRIPS) และผู้เขียนหนังสือ “เศรษฐกิจสามสี – เศรษฐกิจแห่งอนาคต”, ท่านวิเชียร ไชยบัง ผู้อำนวยการและผู้ก่อตั้งโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา และ คุณปรัชญ์ วัชรสินธุ์ ซีอีโอและผู้ก่อตั้ง ‘StartDee’ สตาร์ทอัพใหม่ด้านการศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในเวที Public Forum “โรคใหม่ – โลกใหม่ – การเรียนรู้ใหม่ : อนาคตการศึกษาไทยยุคหลัง COVID-19” โดยอาจารย์วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร มองความท้าทายด้านเศรษฐกิจและการศึกษาจาก COVID-19 ว่า ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า ตอนนี้โลกกำลังเผชิญ 3 คำถามใหญ่ร่วมกัน คือ 1. โลกาวัดวันจะสิ้นสุดหรือไม่ 2. ระบบทุนนิยมจะล่มสลายหรือไม่ 3. ความเหลื่อมล้ำจะมากขึ้นหรือไม่ และสรุปว่าการรู้รอบด้านจะทำให้เราสามารถทำอะไรหลายอย่างเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่นสามารถแก้ไขสถานการณ์เวลาเจอเหตุการณ์ไม่คาดฝันได้ (resilient) อย่างไรก็ตาม ตอนนี้การเรียนข้ามสาขาวิชานั้นมีปัญหาในตัวเองระดับหนึ่งจากการคิดเชื่อมโยงข้ามสาขาวิชาแล้วไม่รู้ว่าจะสกัดออกมาเป็นความเข้าใจ หรือเชื่อมโยงเป็นวิธีคิดต่อยอดอย่างไร ดังนั้น หลักสูตร มหาวิทยาลัยและอาจารย์ต้องปรับตัว โดยเริ่มใช้วิธีคิดข้ามศาสตร์เข้ามาปรับกับงานวิจัย และรู้ว่าควรจัดการสอนอย่างไรให้นักศึกษาเชื่อมโยงได้ ต้องย้ำว่าการเรียนแบบข้ามสาขาไม่ใช่แค่การเรียนหลายสาขาเท่านั้น แต่ต้องรู้ว่าต้องเชื่อมโยงหลายสาขาอย่างไรเพื่อให้เกิดความสัมพันธใหม่ แล้วนำไปสู่การคิดค้นใหม่ ในแง่นี้ อาจนับว่าเทคโนโลยีเป็นศาสตร์หนึ่งที่จะต้องนำเข้ามาเรียนร่วมกับศาสตร์อื่น เช่น การเรียนสังคมวิทยาในอนาคต การลงพื้นที่อาจไม่เพียงพออีกต่อไป แต่ต้องใช้เทคโนโลยีช่วยประมวลผลข้อมูลให้เข้าใจทั้งภาพใหญ่และภาพเล็กไปพร้อมกัน

นอกจากนี้ ยังต้องมีการคิดเชื่อมโยงภายในศาสตร์เองด้วย อย่างในสาขาเศรษฐศาสตร์เองก็สามารถถกเถียงแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสำนักทฤษฎีต่าง ๆ ภายในศาสตร์ได้ ดังนั้น การเรียนข้ามสาขาวิชาหมายถึงทั้งเชื่อมโยงกันในภายในสาขาวิชา และเชื่อมโยงระหว่างสาขาอื่น ประยุกต์รวมกันเพื่อตอบโจทย์ในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น ด้านทักษะการใช้ชีวิต ก็ควรจะเป็นทักษะแบบรู้รอบด้าน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติเช่นกัน รวมทั้งมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งเพิ่มพูนความสำคัญขึ้นอย่างมากในยุคโควิด-19 และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในอนาคต ในโลกศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยปัญหาและภัยคุกคามใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น อย่างเช่นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งจะส่งผลต่ออีกหลายเรื่อง เช่น เกษตรกรรมหรือวิถีชีวิต

วิเชียร ไชยบัง กล่าวว่า สิ่งที่ผมเห็นคือการสร้างหลักสูตรให้พุ่งตรงไปยังการสร้างสมรรถนะของผู้เรียน เพื่อที่เขาจะสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และไม่ตระหนกในการพร้อมเผชิญหน้ากับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ผมยังมองเป้าหมายของการศึกษาในระยะยาวอีก 2 เรื่องหลัก ๆ คือ 1. การที่ผู้เรียนได้ค้นพบตัวเองว่าคุณเป็นใคร ชีวิตต้องการอะไร แล้วคุณจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไร และ 2. ผู้เรียนต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิตได้จริง ๆ ซึ่งเราต้องออกแบบระบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง เพราะในที่สุดคน ๆ หนึ่งจะต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตัวเองไปตลอดชีวิต เราต้องกล้าที่จะไม่ตำรงระบบที่เป็นอยู่ เราต้องกล้าวิวัฒน์ เราต้องมองผู้เรียนแบบใหม่สอดคล้องกับโลกใหม่

ปรัชญ์ วัชรสินธุ์ มองว่า เรื่องเทคโนโลยีจะมาช่วยให้การเรียนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะขอยกตัวอย่าง 3 รูปแบบ คือ 1. เทคโนโลยีช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนบางแห่งที่เข้าไม่ถึงเนื้อหาและความ

เชี่ยวชาญในทุกส่วน ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กคือการขาดแคลนครู โรงเรียนประถมบางแห่งมีครูไม่ถึง 6 คน ทำให้ครูต้องสอนหลายชั้นเรียนไปพร้อมกัน ส่วนระดับมัธยมอาจมีปัญหาเชิงวิชาเรียน เทคโนโลยีมาช่วยปิดช่องโหว่ความเชี่ยวชาญบางส่วนที่ขาดหายในโรงเรียนนั้น เช่น โรงเรียนขาดครูเก่งภาษาอังกฤษ ก็สามารถดึงเนื้อหาที่มีคุณภาพจากครูที่อื่นมาฉายได้ แล้วครูในโรงเรียนก็ทำหน้าที่เป็นเมนเทอร์ช่วยจัดเนื้อหา 2. การออกแบบการเรียนรู้ที่เรียกว่า flipped classroom เทคโนโลยีทำให้ครูไม่จำเป็นต้องเสียเวลาบรรยายหน้าห้อง เพราะเด็กสามารถเข้าถึงข้อมูลล่วงหน้าได้ แล้วใช้เวลาหนึ่งชั่วโมงในห้องเรียนสำหรับพัฒนาทักษะแทน ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากหน้าห้องมาอยู่หลังห้อง จากการบรรยายมาเป็นผู้นำประเด็นการถกเถียงและวิเคราะห์ หรือจัดกิจกรรมกลุ่ม ดูแลเด็กแต่ละคนที่มีความต้องการแตกต่างกัน 3. เทคโนโลยีมาช่วยลดงานธุรการหรืองานเอกสารที่ครูต้องทำงานไม่มีเวลาสอนนักเรียน ส่วนการใช้เทคโนโลยีมาทำสิ่งที่การเรียนการสอนในห้องเรียนไม่สามารถทำได้ คือ แนวคิดการเรียนรู้แบบเฉพาะบุคคล (personalized learning) เมื่อเด็กแต่ละคนมีระดับการพัฒนาและทักษะแตกต่างกัน เทคโนโลยีสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคนได้ ทั้งลำดับของเนื้อหา ความยากของเนื้อหาและคำถาม วิธีการสอนที่แตกต่างกันไป ทำให้เด็กแต่ละคนมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เข้าสู่เป้าหมายได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้เทคโนโลยีจะเข้ามาช่วยเก็บข้อมูลมหาศาลเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ เช่น ในแอปฯ ที่เราจะเปิดตัวกลางเดือนนี้ จะมีวิดีโอการเรียนการสอนขนาดสั้น 5-7 นาที ประมาณ 2,000 วิดีโอ เราไม่ได้คิดว่าทุกวิดีโอจะได้รับความสนใจเท่ากัน แต่เราสามารถรู้ได้ว่าวิดีโอไหนที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์มากที่สุด วิดีโอไหนที่เขาเข้ามาแล้วดูจนจบ อันไหนที่เขาไม่ต้องย้อนดูซ้ำส่วนที่สับสนหลายครั้ง นี่เป็นข้อมูลที่ทำให้เราปรับเนื้อหาให้ตรงความต้องการของเด็กได้ทันท่วงที (กองบรรณาธิการ 101 world, 2563)

จะเห็นได้ว่าความเห็นดังกล่าวทั้ง 3 ทาน มุ่งไปที่การเรียนรู้ที่มีความเท่าทันเพื่อตอบโจทย์ของผู้เรียนและหลากหลายรวมถึงการนำเทคโนโลยีมาปรับให้เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การใช้ห้องสมุดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนรู้ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะแบบรอบด้าน เข้าใจโลกได้หลากหลายมิติเช่นกัน รวมทั้งมีความกระตือรือร้นเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเพิ่มความสำคัญขึ้นอย่างมากในยุคโควิด-19 และจะกลายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในอนาคต ส่วนด้านเทคโนโลยีสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการของแต่ละคนได้ แต่สถานศึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องต้องมองผู้เรียนแบบใหม่สอดคล้องกับโลกใหม่รวมถึงออกแบบระบบใหม่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง สิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือต้องจัดระบบห้องสมุดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของโรคระบาด (โควิด-19) เนื่องจากโรคดังกล่าวยังไม่มิตัวยารักษาให้หายอย่างเด็ดขาด เหตุการณ์เช่นนี้มีส่วนทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดลง หากไม่มีบรรยากาศการเรียนรู้เหมาะสม แต่ผู้เรียนต้องร่วมสร้างบรรยากาศ

ที่ดีในการเรียนรู้ด้วย เพราะในที่สุดแล้วคน ๆ หนึ่งจะต้องรับผิดชอบขวนขวายในการเรียนรู้ของตัวเองไปตลอดชีวิต

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **ข้อมูลไวรัสโคโรนา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2563, จาก <https://ddc.moph.go.th/>

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กองบรรณาธิการ 101world. (2020). **โรคใหม่สร้างโลกแห่งการเรียนรู้ใหม่ : อนาคตการศึกษาไทยยุคหลัง COVID-19**. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.the101.world/future-of-thai-education-after-covid19/>

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **ทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง**. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2563, จาก <http://1th.xyz/kAkoUn>